

Oponentský posudek bakalářské práce

Oponentka: Mgr. et Mgr. Miroslava Pašková

Bakalářská práce: Současné trendy v otcovství v České republice

Student: Adéla Roedlová

Téma bakalářské práce:

Autorka se poměrně výrazně odchytila od projektu. Ten byl totiž zaměřen na vztah otcovské role a rodinné politiky (už od vzniku ČSR), dále sliboval komparaci za několik evropských států, více se měl opírat o kvantitativní data. Konečné zaměření práce není horší, méně zajímavé či přínosné, ale současně není patrný důvod, proč se autorka rozhodla zavrhnout původní řešení.

Autorka se zaměřila na fenomén tzv. „nového otcovství“. Rozhodla se zjistit, nakolik se současní čeští otcové tomuto označení blíží. První část práce je proto teoretická. Jednak v ní autorka vymezuje pojmy (nové otcovství, aktivní otcovství...), jednak v ní přibližuje historické proměny otcovské role a pak také nabízí přehled moderních přístupů k otcovství (konzervativní, konstruktivistické, feministické...). Následně se autorka pouští do analýzy, v níž popisuje otcovskou roli ze tří perspektiv: legislativní, psychologické a sociologické. Vytváří tak velmi ucelený a plastický pohled na úlohu mužů – otců.

Druhou část práce věnuje autorka konfrontaci zjištění z vlastního výzkumu (rozhovory s 8 otců) s výsledky vybraných empirických studií. To jí umožňuje kriticky interpretovat známá data. Dospívá k závěru, že čeští otcové odpovídají označení „nových otců“ jen v několika málo ohledech (např. účast při porodu), a to zejména kvůli ekonomickým aspektům a zažitým stereotypům (ty se projevují zejména v dělbě péče o domácnost, potažmo i o děti).

Odbornost zpracování:

Délka bakalářské práce je naprosto dostačující. Práce splňuje všechny náležitosti. Je logicky strukturována a již obsah umožňuje rychlou a přesnou orientaci.

Autorka velmi precizně vymezuje cíle a také metodologii. V rámci textu vhodně zařazuje přehledné tabulky a grafy.

Autorka dobře zvládla vlastní výzkum. Oceňuji výběr respondentů, kteří reprezentují poměrně široké spektrum (věkem, vzděláním, lokalitou bydliště). Scénář rozhovorů (Příloha č. 1) je promyšlený a strukturovaný přesně podle zacílení práce. Je jen škoda, že autorka do příloh zařadila jen jeden „ukázkový“ přepis rozhovoru, nikoli všechny (Příloha č. 2). Vlastní výzkum a jeho hodnocení jsou sice nerozsáhlé, ale funkční.

Autorce vytýkám pouze to, že nevyužila více empirických studií, resp. nepustila se sama do sekundární analýzy dat (ve spolupráci se SoÚ, ale i mimo něj dobře dostupných). Například při řešení zapojení mužů do domácích prací (a v souvisejících otázkách) mohla vycházet z ISSP (International Social Survey Programme), čímž by se dopracovala k možnosti srovnání více zemí/ke srovnání v průběhu času.

Využití literatury a dalších zdrojů:

Autorka dodržela citační etiku. Velmi chválím úplné a bezchybné uvedení internetových zdrojů (plný záznam). Ačkoli seznam použité literatury na první pohled vykazuje enormní výskyt internetových zdrojů, je nutné podotknout, že autorka tímto způsobem pracovala s původními publikacemi (např. z webu SoÚ a skrze JStore), což svědčí o tom, že umí vyhledat (vyzískat) i literaturu v tištěné verzi hůře dostupnou.

Ale! Uvítala bych, kdyby autorka více využívala původní publikace, protože ve větší míře, než by se slušelo, uvádí poznatky jedněch autorů o druhých (např. Parsons, Friedan – str. 12, Lacan – str. 29, De Singly – str. 30). Např. od publikací De Singly a Friedan dělilo autorku jen několik kroků směr knihovna.

Nakonec, jakkoli je z kontextu patrné, které tabulky vycházejí z vlastního výzkumu autorky (ostatní převzaté jsou řádně označeny), bylo by vhodné uvést u nich zdroj také - autorský (např. str. 35).

Jazyková úroveň práce:

Jazyková úroveň je takřka vynikající. Práce neobsahuje gramatické chyby, autorka nechybuje ani v interpunkci, překlepy se vyskytují naprosto výjimečně (ovšem doporučuji i jich se do budoucna vyvarovat - jeden z mála překlepů totiž mění faktický význam tvrzení: „...zapojení otců do péče má v průběhu 90. let nového tisíciletí vzestupnou tendenci...“ - str. 44).

Styl práce plně odpovídá požadavkům na styl odborný.

Stanovisko:

Práce je doporučena k obhajobě s navrhovaným hodnocením výborně.

Zdůvodnění:

Pokud bych hodnotila přínos autorky k objasnění problematiky (vlastní výzkum), její inovativní a dobře strukturovaný přístup, nadprůměrnou jazykovou úroveň včetně odborného stylu ad., navrhla bych její práci dokonce k zařazení mezi vynikající. Nejsem o takovém zařazení práce plně přesvědčena jen z toho důvodu, že autorka, podle mého názoru, podcenila využití některých původních zdrojů (monografií i samotných empirických dat). Pokud by ovšem autorka u obhajoby své práce ještě dodatečně zdůvodnila (ne)volbu literatury a upozornila na další klady práce, které mně třeba unikly a nebyly v posudku uvedeny, byla bych připravena podpořit zařazení práce mezi vynikající.

Doporučení:

Velmi dobře si dovedu představit zakomponování této bakalářské práce do kořenů práce diplomové. Stačí jen, aby autorka dbala zmíněných připomínek. A také by bylo dobré vrátit se k původnímu projektu, který sliboval komparace a zahrnutí více jevů (např. péče o nemocné dítě – to se mně osobně v projektu velmi líbilo jako originální ukazatel - ať už by šlo o dítě krátkodobě či dlouhodobě, až celoživotně a fatálně nemocné – neb znám osobně případy, kdy otcové po narození vážně postiženého dítěte rodinu opustili).

Doplňková otázka:

Hlavní doplňková otázka vyplývá ze zdůvodnění hodnocení práce, a sice: Podle jakého klíče volila autorka užitou literaturu? Proč v několika případech necitovala z původních zdrojů?

Autorka se věnuje také příčinám toho, že čeští otcové nesplňují ve větší míře charakteristiku tzv. nových otců. Dokáže se na druhé straně zamyslet nad celospolečenskými dopady hypotetické situace, kdy se naopak většina otců stane naopak „novými otci“?

A pak si ještě dovoluji spíše osobní dotaz. Zajímalo by mě, jakého otce (zda toho „nového“) má autorka vysněného pro vlastní budoucí rodinu?

V Praze dne 2.6.2010
Mgr. et Mgr. Miroslava Pašková

.....